

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА МАЙБУТНЬОГО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Випуск 1(11), 2023

Мукачево

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Науково-методичною радою Мукачівського державного університету
(Протокол №4 від 16.05.2023 р.)

Головний редактор:

Гоблик Володимир Васильович – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, перший проректор, Мукачівський державний університет

Заступник головного редактора:

Молнар Тетяна Іванівна – голова Наукового товариства студентів, аспірантів, молодих вчених, Мукачівський державний університет

Відповідальний секретар: Мовчан К.М.

Мукачівський державний університет

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Кабачій Василь Миколайович – к. ф-м. н., доцент;

Кобаль Василь Іванович – к. пед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;

Козарь Оксана Петрівна – д-р. т. н., академік Української технологічної академії (м. Київ), професор кафедри інженерії, технологій та професійної освіти;

Корнієнко Інокентій Олексійович – д-р. психол. н., професор, доцент кафедри психології;

Лужанська Тетяна Юріївна – к. географічних наук, доцент;

Малець Олександр Омелянович – д-р. і. н., професор;

Мілашовська Ольга Іванівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та музейної справи;

Моргун Алла Володимирівна – к. філол. н., декан гуманітарного факультету;

Попович Наталія Михайлівна – д-р. пед. н., доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва;

Прокопович Лідія Сигізмундівна – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Проскура Володимир Федорович – д-р е. н., професор;

Реслер Марина Василівна – д-р е. н., професор, академік Академії економічних наук, декан факультету економіки, управління та інженерії;

Стегней Маріанна Іванівна – д-р. е. н., професор кафедри економіки та фінансів;

Теличко Наталія Вікторівна – д-р. пед. н., професор кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання;

Товканець Ганна Василівна – д-р пед. н., професор, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти;

Фізеші Октавія Йосипівна – д-р. пед. н., професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту;

Черепаня Наталія Іванівна – к. пед. н., доцент, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти;

Черничко Тетяна Вікторівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів.

казка, легенда, міф, історія та інші, і могли вибрати ті, які найкраще підходять для конкретних навчальних цілей та потреб учнів.

Список використаних джерел

1. Байбара Т. М. Компетентнісний підхід в початковій освіті: теоретичні засади / Т. М. Байбара // Початкова школа. – 2010. – № 8. – С. 46–50.

УДК 373.011.3-051-043.61:373.013.43:39-048.582(045)

Розман І.І.

доктор педагогічних наук, професор
Мукачівський державний університет

Онисько В.Ю.

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»,
спеціальність «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет

ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ОСНОВ ЕНОПЕДАГОГІКИ У ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС

Стаття присвячена дослідженню готовності педагогів до впровадження основ енопедагогіки у виховний процес. Енопедагогіка є інноваційним підходом до виховання, який зосереджується на активному залученні учнів до процесу навчання та створенні сприятливої навчальної атмосфери. Дослідження має на меті визначити рівень готовності педагогів до застосування енопедагогічних підходів, виявити основні фактори, що впливають на їх готовність, і розробити рекомендації для їх підготовки та розвитку.

Ключові слова: старші дошкільники, енопедагогіка, виховання, історіографія.

The scientific work is devoted to the study of teachers' readiness to implement the foundations of enopedagogy in the educational process. Enopedagogy is an innovative approach to education that focuses on actively involving students in the learning process and creating a favorable learning atmosphere. The purpose of the study is to determine the level of readiness of teachers to use enopedagogical approaches, to identify the main factors affecting their readiness, and to develop recommendations for their training and development.

Keywords: older preschoolers, ethnopedagogy, upbringing, historiography.

В сучасному світі швидких технологічних змін та постійного розвитку суспільства, виховання молодого покоління набуває особливої важливості. Однак традиційні підходи до виховання і навчання втрачають свою ефективність, тому потреба у нових інноваційних методиках стає необхідністю. Енопедагогіка, яка акцентує увагу на включенні учнів до процесу навчання та створенні рівних умов для їх розвитку, може стати відповіддю на ці виклики.

Проте, успішне впровадження енопедагогіки потребує готовності педагогів до змін і освоєння нових практик.

Головною метою цього дослідження є визначення готовності педагогів до впровадження основ енопедагогіки у виховний процес, а також ідентифікація факторів, що впливають на цю готовність. Крім того, дослідження ставить за мету розробити рекомендації щодо підготовки та розвитку педагогів з метою поліпшення їх готовності до впровадження енопедагогічних підходів у виховний процес.

Дослідження базується на комбінації кількох методологічних підходів, зокрема: аналіз наукової літератури, анкетування педагогів та спостереження за їх професійною діяльністю. Аналіз наукової літератури дозволить зрозуміти сутність енопедагогіки та визначити основні принципи та методи її застосування. Анкетування педагогів, що працюють у різних навчальних закладах, допоможе оцінити їх рівень готовності до впровадження енопедагогіки, виявити наявні проблеми та потреби. Спостереження за діяльністю педагогів під час виховного процесу дозволить оцінити їхню практичну впровадження енопедагогічних підходів.

На основі аналізу наукової літератури та отриманих даних з анкетування та спостережень визначено основні чинники, що впливають на готовність педагогів до впровадження енопедагогіки. Серед цих чинників можуть бути: освітня підготовка педагогів, їхні професійні навички та досвід, усвідомлення необхідності змін у виховному процесі, підтримка адміністрації школи та сприятлива навчальна середовище.

На основі отриманих результатів запропоновано рекомендації щодо підготовки та розвитку педагогів з метою підвищення їх готовності до впровадження основ енопедагогіки у виховний процес:

1. Педагоги повинні мати можливість отримати необхідні знання та навички щодо застосування енопедагогічних підходів у своїй роботі. Тренінги та семінари можуть включати в себе ознайомлення з основами енопедагогіки, практичні вправи та обговорення кейсів.

2. Педагоги повинні бути стимульовані до самостійного вивчення теорії та практики енопедагогіки. Це може бути здійснено шляхом забезпечення доступу до відповідних наукових джерел, рекомендацій щодо літератури, вебінарів та онлайн-курсів.

3. Важливо створити можливості для педагогічної співпраці та обміну досвідом між вчителями, які зацікавлені в застосуванні енопедагогічних підходів. Це може включати проведення міжшкільних семінарів, групових засідань та обговорень, де педагоги зможуть обмінюватися ідеями, успіхами та труднощами.

4. Адміністрація школи має бути відкритою до інноваційних підходів, включаючи енопедагогіку, та створювати умови для їх успішного впровадження. Це може включати надання необхідних матеріальних ресурсів, технічної підтримки, часових резервів для самоосвіти педагогів та сприяння у формуванні сприятливого навчального середовища.

5.Важливо підтримувати науково-дослідницьку роботу серед педагогів і стимулювати обмін досвідом у сфері енопедагогіки. Це може включати залучення педагогів до участі в наукових конференціях, публікації їхніх досліджень та передачу здобутих знань і навичок іншим педагогам.

6.Необхідно розвивати лідерські якості у педагогів, які зацікавлені в енопедагогіці. Це може включати надання можливостей для професійного зростання, посилення відповідальності та підтримки їхньої ролі впровадження енопедагогічних підходів.

Отже, готовність педагогів до впровадження основ енопедагогіки у виховний процес є важливим фактором успішності цього інноваційного підходу. Результати дослідження показують, що педагоги можуть мати різний рівень готовності до використання енопедагогічних підходів, але застосування вищезазначених рекомендацій може сприяти поліпшенню цієї готовності. Енопедагогіка може стати ефективним інструментом для створення стимулюючого навчального середовища та підтримки розвитку учнів, а готовність педагогів гратиме важливу роль у її успішному впровадженні.

Список використаних джерел

1. Атрощенко Т. О. Теоретичні аспекти готовності майбутніх вчителів до професійної діяльності в етнопедагогічному середовищі початкової школи / Т. О. Атрощенко // Науковий вісник Ужгородського Університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. – 2016. – Вип. 1(38). – С. 11–14

УДК 373.2.015.31:316.77-053.4(4/9)(045)

Русин Н.М.

старший викладач

Мукачівський державний університет

Бобрушко Н.В.

здобувач вищої освіти, перший (бакалаврський) рівень,

група ДО-2 спеціальність 012 «Дошкільна освіта»,

Мукачівський державний університет

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розкриваються шляхи реалізації соціально-комунікативного розвитку, розглядаються сучасні технології соціально-комунікативного розвитку дітей дошкільного віку

Ключові слова: соціально-комунікативний розвиток, соціальне виховання, сучасні технології соціалізації, саморегуляція, довільна поведінка.

Кас'яненко О. М. Одошевська Є. С.	ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЯ ДІАГНОСТИКО-КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ, ЩО МАЮТЬ НЕЗНАЧНІ ВІДХИЛЕННЯМИ У ПСИХОФІЗИЧНОМУ РОЗВИТКУ	45
Кідарова Я.Й.	ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ДИТИНИ-ДОШКІЛЬНИКА: ДО СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ	48
Корпанець Ю.Ю.	ЗАГАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ ПРОДУКТИВНОГО ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СТАРШІЙ ШКОЛІ	52
Кохтич Б. В. Микуліна А. К.	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДОШКІЛЬНИКІВ В ОБРАЗОТВОРЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	55
Кузьма-Качур М.І. Кохан М. Д.	ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З САМОКОНТРОЛЮ І САМООЦІНКИ	59
Кузьма-Качур М. І. Марущинець Д. М.	ФУНКЦІЇ СУЧАСНОГО ПІДРУЧНИКА З КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» ТА ВИМОГИ ДО ЙОГО ПОБУДОВИ	66
Микуліна А. К., Седлак К. Д.	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ДЕКОРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ТВОРІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА	72
Мовчан А.І.	ТУРИСТИЧНА КАРТОГРАФІЯ В ІТ-ТЕХНОЛОГІЯХ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	76
Молнар Т. І. Долгош Н. М.	СКЛАДНИКИ РОЗВИВАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	78
Розман І.І. Дирда М.М.	ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	83
Розман І.І. Дорогій М.В.	ОСНОВНІ ШЛЯХИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	86
Розман І.І. Ганькович О.В.	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ СТОРІТЕЛІНГУ	88
Розман І.І. Онисько В.Ю.	ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ОСНОВ ЕНОПЕДАГОГІКИ У ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС	91
Бобрушко Н.В. Русин Н.М.	СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	93
Меденці Н.І. Русин Н. М.	НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ ДО УМОВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ЧИННИКИ ЯКІ НА НЕЇ ВПЛИВАЮТЬ	98
Чекан О. І.	АНАЛІЗ ЛІНГВОКОГНІТИВНОГО АСПЕКТУ	102

Наукове видання
НАУКА МАЙБУТНЬОГО
Збірник наукових праць студентів,
аспірантів та молодих вчених

НЗ4

Наука майбутнього: збірник наукових праць студентів, аспірантів та молодих вчених / гол. ред. колегії В.В. Гоблик; заст. гол. ред. Т.І. Молнар. – Мукачево: РВВ МДУ, 2023. – Вип. 1(11). – 165 с.

У збірнику опубліковані статті студентів, аспірантів та молодих вчених, що відображають результати досліджень з природничих, технічних, гуманітарних, суспільних та економічних наук.

УДК 001(051)(045)''540*6''

***Збірник наукових праць студентів, аспірантів та молодих вчених
«Наука майбутнього» зареєстрований у Google Scholar***

Підписано до друку 20.12.2022 р.

Формат 60x84 1/16

Папір офсет. Умовн. друк. аркушів 10

Тираж 10. Зам. № 87

Адреса видавництва:

Мукачівський державний університет,
вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600,
тел./факс: (03131) 2-11-09. E-mail: rvc@mail.msu.edu.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів та розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>